

F. J. E. Raby.⁴ — Francès i provençal: Llengua francesa, per S. Ullmann; Literatura francesa medieval, per B. Woledge; Segle XVI, per Sylvia Lennie England; Segle XVII, per W. G. Moore; Segle XVIII, per L. W. Tancock; Període romàntic, per R. J. North; Segle XIX (post-romàntic) i actual, per T. V. Benn i R. Niklaus; Literatura provençal, per H. J. Chaytor (després per L. T. Topsfield). — Espanyol i català: Llengua espanyola, per Ig. González-Llubera; Literatura espanyola medieval, per Ig. González-Llubera; Literatura espanyola del 1490 al 1700, per F. Pierce; Literatura espanyola del 1700 fins avui, per Helen F. Grant; Estudis catalans, per Ig. González-Llubera.⁵ — Itàlia: Llengua italiana (amb inclusió del sard i el reto-romàntic), per B. Migliorini; Literatura medieval, per K. Foster; Humanisme i Renaixement, per C. Dionisotti; Literatura del 1700 al 1900, per F. May.⁶

Saludem amb joia la reaparició d'aquest anuari bibliogràfic tan útil i fem-vots perquè res no pugui afeblir l'energia i l'activitat del seu nou director, que dins un mateix any ha aconseguit d'oferir-nos-en dos volums.

R. A. i S.

FERDINAND SOMMER: *Handbuch der lateinischen Laut- und Formenlehre*. Eine Einführung in das sprachwissenschaftliche Studium des Lateins. Heidelberg, C. Winter Universitätsverlag, 1948. xxxii + 664 pàgs. («Indogermanische Bibliothek», Erste Reihe: Lehr- und Handbücher.)

La circumstància que prop de mig segle després de la seva aparició — i malgrat haver estat publicats en l'endemig treballs de síntesi tan remarcables com els d'A. Meillet i J. Vendryes, M. Niedermann, A. Ernout, F. Stolz, E. Kieckers, R. G. Kent i V. Pisani, entre altres — hom senti encara la necessitat de servir-se del manual de fonètica i morfologia llatines de Ferdinand Sommer, ens diu prou l'inalterable valor que aquesta obra posseeix per a tothom qui vulgui iniciar-se en el coneixement científic del llatí.

La primera edició del *Handbuch* sortí a llum el 1902. Dotze anys més tard n'apareixia una de nova (segona i tercera edició a la vegada), corregida i millorada amb l'esment de tota la bibliografia útil per a cada un dels punts analitzats. No cal donar compte, ací, del seu sumari, de tots prou conegut, ni fer l'elogi del llibre, tan repetidament lloat. Basti de recordar que el lector hi trobava la claredat i la completesa que l'autor s'havia proposat d'assolir i que l'estudiós de les llengües romàniques — i això és el que ens interessa de subratllar — no el consultava mai sense profit.

Aquest meritori *Handbuch der lateinischen Laut- und Formenlehre* de Sommer es trobava ara, de temps, esgotat. Mentre hom en prepara una edició moderna, acuradament revisada i posada al dia, l'editor ha cregut útil de reproduir fotogràficament l'edició de 1914. No podem menys que aplaudir la seva decisió.

R. A. i S.

4. Aquest capítol manca en el vol. XII.

5. Aquesta rúbrica manca en el vol. XI.

6. Aquesta rúbrica manca en el vol. XII.